

ВУЛИЧНА СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ІЗ СІМЕЙ В СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

Практика сьогодення соціальної роботи не лише в Україні, а й ряди європейських країн переконливо доводить, що саме соціальна вулична робота є однією з інноваційних і, на думку фахівців, прогресивних напрямків соціальної роботи з ряду відомих нам причин. З 1940 року вулична соціальна робота проводилася майже в усіх західноєвропейських країнах, Африці, Азії, Латинській Америці та Австралії. Так, наприклад, у Великій Британії така робота мала назву «Detached Youth work» (індивідуальна молодіжна робота) або «Outreach Youth work» (виховна робота з молоддю), в Нідерландах – «Street Corner Work» (вулична робота в складних обставинах), у Швейцарії – «Gassenarbeit» або «Mobile Jugendarbeit», у Франції йшлося про «Travailleurs de la Rue» (мобільна молодіжна робота). В Австрії та Німеччині до такої роботи застосовуються поняття як «вуличної соціальної роботи», так і «мобільної роботи з молоддю». З 1991 року вулична соціальна робота проводиться також у східноєвропейських країнах [2].

Вулична соціальна робота – інноваційний метод соціальної роботи, суть якого полягає в наданні соціальними службами послуг своїм клієнтам на вулиці [3]. Вона спрямована на надання допомоги різним категоріям клієнтів безпосередньо у місцях їх знаходження, являє собою спосіб установалення й підтримки контакту між фахівцями та представниками цільової групи, потенційно зацікавленими в послугах, що надаються.

Теоретичні основи соціальної вуличної роботи викладені в працях Т.Семигіної та І.Миговича. Особливості вуличної роботи обґрунтували А.Капська, Н.Комарова; Т.Зайцевська, Р.Вайнола, звернувши увагу на методику її організації та проведення. С.Холостова та Є. Воронова узагальнили досвід і розробили технологію вуличної соціальної роботи. Виділяють такі напрями вуличної соціальної роботи: вулична соціальна робота як метод профілактики ВІЛ/СНІДу; вулична соціальна робота з особами, які вживають психоактивні речовини; вулична соціальна робота з бездомними людьми; вулична соціальна робота з безпритульними дітьми (соціальними сиротами).

Цільовою аудиторією вуличної соціальної роботи є безпритульні та бездоглядні діти, підлітки та молодь. Це діти і молодь з сімей, які згідно чинного законодавства України відносяться до сімей в складних

життєвих обставинах (далі СЖО). *Мета соціальної вуличної роботи з дітьми із сімей у СЖО – покращити становище та здоров'я вуличних дітей шляхом привнесення та додання до середовища, де вони змушені жити, того, в чому вони мають потребу, та того, чого вони позбавлені і чого вони бажають; спонукати їх до встановлення позитивних відносин з людиною чи групою [4, с. 100].*

Безпалько О.В. виділяє такі методи вуличної соціальної роботи з дітьми із сімей в СЖО: попередження виникнення груп молоді, особливо вуличних, через установавання випадкових контактів з ними у періоди зборів і проведення дозвілля; визначення потреб і проблем вуличних груп молоді та надання їм відповідної допомоги – індивідуальної та групової; запобігання чисельному збільшенню груп, сприяння їхньому зникненню і спрямування їхньої активності у менш агресивний напрям; відбір безпритульних підлітків, спроба залучити їх у молодіжні групи, які перебувають під педагогічною опікою соціальних працівників; пошук приміщень для вуличних груп молоді та організація і проведення екскурсій для прискорення процесу їхньої соціалізації або ресоціалізації; установавання контактів із особами із залежністю від психоактивних речовин, переадресація їх у відповідні заклади і до відповідних фахівців; залучення підлітків до підтримки однолітків, формування загонів добровільних помічників соціальних педагогів і соціальних працівників [1].

Отже, вуличну соціальну роботу в умовах складного сьогодення в Україні розглядаємо як важливий і актуальний напрям діяльності соціального працівника, що потребує поширення і активного впровадження.

Використані джерела:

1. Безпалько О.В. *Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю у територіальній громаді: теоретико-методичні основи: Монографія.* К.: Наук. світ, 2006.

2. Боделан М. В. *Вулична соціальна робота: сутність і специфіка / М. В. Боделан // Наука і освіта. – 2016. – № 1. – С. 28-31.*

3. Завацька Л. М., Рень Л. В. *Вулична соціальна робота з дітьми: особливості здійснення [Електронний ресурс] // Вісник Черкаського університету. — 2008. — Випуск 121. Серія педагогічні науки. — С. 55-58. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchuh/N121/N121p055-058.pdf*

4. Попович В. М. *Особливості вуличної соціальної роботи: регіональний аспект / В. М. Попович // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: збірник наукових праць ДонДУУ. Том XV. Серія «Спеціальні та галузеві соціології». – 2014. – Випуск 281. – С. 219–227.*